

VECHI LOCURI ȘI ZIDIRI MILITARE DIN IAȘI

**Motto: „Iașiul e o mare istorie a poporului român.
Acolo, aproape orice loc este un loc istoric”.
(Lucian Blaga)**

Întrucât nu am găsit în publicațiile militare referiri despre construcțiile în care-și desfășoară activitatea unitățile sau instituțiile armatei din garnizoana noastră, „biruit-au gândul” de a căuta și sistematiza diversele informații pentru a le prezenta colegilor mei din ANCMRR, Filiala „Henri Coandă” din Iași. Am căutat informații în special despre actualul „Palat al Oștirii”, despre clădirea Cercului Militar și a Spitalului Militar. Voi prezenta, în sinteză, în gazeta noastră „Rezervistul”, cele aflate despre aceste clădiri, adevărate monumente istorice.

I. PALATUL OȘTIRII din Bulevardul Carol

Istoria acestui edificiu începe prin anul 1852, când Grigore Alexandru Ghica Vodă (al X-lea), un domnitor luminat, sprijinitor al culturii, dar și al ... partidei naționale, având ca sfetnici și colaboratori apropiați pe unii dintre corifeii luptei pentru Unirea de la 1859 (C. Negri, M. Kogălniceanu), se gândea la reorganizarea armatei și scoaterea ei din oraș. Acesta era nepot a lui Grigore Ghica, cel ucis pentru protestul împotriva raptului Bucovinei de către Habsburgi.

În 1852 se turnară fundațiile și subsolurile, plus o jumătate din „primul rând”, pe un loc cumpărat de la Aga Vasile Drăghici. Din cauza plecării sale de la domnie, lucrările au fost sistate și proiectul părăsit. Până pe la 1850 erau două cazărmi pentru infanterie - în fața Palatului Domnesc - și o cazarmă a escadronului de cavalerie, plus o clădire pentru arest militar său garda pieței. Mai la sud erau manerurile și grajdurile lăncierilor, deveniri ulterior jandarmi călări. Aproape de Podu Roș, într-o casă închiriată, se afla bateria de artilerie. Pe dealul Copoului se afla o „PRĂVĂRIE” (magazie specială pentru praf de pușcă), încă din vremea lui Mihail Sturza Vodă (1835).

La puțin timp după Unirea de la 1859, proiectul menționat a fost dat uitării. Armata, nemaiîncăpând în Curtea Domnească, a fost așezată în Mănăstirea Cetățuia, iar după 1866, în Curtea Domnească de la Mănăstirea. Frumoasa (artileria). La insistențele ieșenilor, după 1866, guvernul l-a însărcinat pe Arh. Carl Von Kugler pentru completarea zidirii din Copou, dar nici aceasta nu s-a finalizat. Pe la 1872, Col. Alexandru Cernat (viitorul general), comandantul D.IV Militare de la Iași, insistă pentru construirea de noi cazărmi și pentru finalizarea celei din Copou. Abia în 1875 guvernul a dispus continuarea lucrului, dar cu mult redusă față de proiectul inițial. Clădirea de astăzi este doar o aripă a proiectului inițial. După terminarea acestei cazărmi - inaugurată abia în 1889 -, pe locul unde trebuia să fie aripa dreaptă, s-a construit o cazarmă mai mică (pentru escadronul de jandarmi călări) și câteva pavilioane pentru Spitalul Militar, plus diverse anexe, fără importanță ca stil arhitectonic.

În clădire a fost sediul R.13 Dorobanți „Ștefan cel Mare”, unul dintre cele mai glorioase regimente, participant la Războiul de Independență, la Războiul de întregire a neamului și în

campania din est, căzând eroic în bătălia de la Cotul Donului.

Din 1953, aici s-a stabilit reședința D.10 I. (care fusese reînființată în anul 1949, în garnizoana Brăila, deși ea avusese comandamentul, încă din 1910, la Tulcea). La 30.09.1961, D.10.I. devine D.10 Mc., iar în 1969 i se atribuie denumirea de „Ștefan cel Mare”. În componența sa intrau R.33 Mc. „Alexandru cel Bun” - Botoșani, R.38 Mc. „Neogoe Basarab” (Piatra Neamț), R.15 Mc. „Războieni” (Iași) și R.3 Art. „Grivița” (Bacău). Mai târziu va primi în componență și R.63 Tc.

La 01.04.1994 (la 84 ani de la înființare), D.10 Mc s-a transformat în C.10A. Acesta, la 07.05.1995, a primit Drapelul de luptă și denumirea „Ștefan cel Mare și Sfânt”. După doar câțiva ani, după intrarea României în NATO, C.10 A se desființează.

În vechea cazarmă din Copou, prin Ordin al Statului Major General, s-a stabilit comandamentul Bg. 15 Mc. „Podul înalt”, actualmente, în mass-media, clădirea fiind denumită „Palatul Oștirii”. În fața acestui impozant edificiu, la 02 iulie 1995, din inițiativa generalului Viorel Cheptine, s-a dezvelit statuia în bronz a lui

Ștefan cel Mare și Sfânt (1457-1504). Autorii statuii au fost sculptorul Dan Covataru și maestrul-turnător Ștefan Turcu (acesta fiind de la FORTUS, fostul CUG -Iași).

Ca mai toate monumentele din Iași și acesta are o „istorie”. La inaugurare nu a participat sculptorul, acesta nefiind de acord cu înălțimea de 7 m a soclului care, după cum spune însuși autorul „pune în stare de inferioritate” monumentul propriu-zis ce are o înălțime de 3 m diminuându-l, în felul acesta pierzând din monumentalitate. Volumul soclului și forma sa sporesc efectul mai sus menționat” (Monitorul de Iași - 04.07.1995). Scrisoarea -mărturie este consemnată și de C. Ostap și Ion Mitan în Vol .II din lucrarea „Cu Iașiul mână-mână” (pag.214-216).

Pentru cei interesați găsesc amănunte în Monografia Orașul Iași a lui N.A. Bogdan și în lucrările dedicate Iașilor de către C. Th. Bottez, C. Ostap și, mai ales, de I. Mitan care au publicat diverse lucrări ce ne ajută la identificarea „vechilor locuri și zidiri ieșene”.

(În numerele viitoare voi reveni cu alte însemnări despre edificiile amintite la începutul acestui articol)

DOR NEMURITOR

Cu ocazia aniversării a 60 de ani
de la absolvirea Liceului

Seninul zilelor ador
RARĂUL, stâncă de pridvor,
MOLDOVA, rău imbiator...
Nemuritorul DOR din DOR!...

Trecut-au ani zăceți în zbor și în Colegiul primitor
Ne regăsim, azi, la IZVOR, în susuri-tulburător,
În pragul... amintirilor...

Ni-e dor de câte am trăit, adolescenți ce-am risipit
Iubire și naivitate, dar ne-au trezit minți luminate,
Cu drag de știință și de carte, pe drumul către mai departe
Ce-au investit stăruitor noblețe, tact de profesor...

Ce clipe, Doamne, trudituri! Lumină-au fost din zori în zori
Destin pe urmă de trasor, într-un final... roșu covor
Ajunși... la „gradul”... SENIOR!...

...Trompetul tip deșteptător suna la ceas năucitor
S-audă orice muritor în muguri gândul suitor...
...Colegi și dascăli se cobor din Dumnezeu stelelor
Și trece lavă de fior prin vremea dorului de dor!
Trăiți intens, Liceul e în noi!
Profesori și elevi eroi
Concursuri, diplome, onor,
În adolescentin decor
Cu pulsul dorului de dor!...

...Ni-e dor de câte am trăit, am învățat și-am dobândit
Un BAC în suflet metronom, impuls al vieții, luptător
...Azi în Colegiul primitor ne regăsim în EL, IZVOR
De amintiri răscolitor, în lăcrimarea clipelor
Poem-omagiul tuturor!...

...Un brad de suflet slujitor
Mai crește lângă DOMNITOR
Să se înalțe visător
În vremea DORULUI de DOR
NE-MU-RI-TOR!

PROMOȚIA 1963
Colonel (rtg) Liviu ZANFIRESCU

Liviu Zanfirescu, Joe Biden and The Next Generation Military

În atenția colaboratorilor

REZERVISTUL primește pentru publicarea articole, evocări, portrete, note, documente, recenzii, știri despre activitatea rezerviștilor (a.n.c.m.r.r) fotografii inedite. Materialele propuse vor fi prezentate pe suport electronic (C.D., STICK) însoțite de fotografiile originale sau scanate în format PDF. Fotografiile vor fi însoțite de scurte explicații corespunzătoare și de numele autorului lor (unde este cazul). Redacția poate accepta preluarea unor articole apărute în alte publicații dacă prezintă un interes deosebit pentru tematica Rezervistului. În această situație persoana care propune articolul respectiv are obligația să obțină acordul publicației în care a apărut. Redacția își rezervă dreptul de a publica materialele în funcție de necesitate și desigur de a nu le reține pe acelea care nu se înscriu în tematica publicației.

Colegiul de redacție:

● Col.(r) Gheorghe Pancu - Președintele Colegiului, Col.(r) Vasile Tiron, Col.(r) Petre Otu, Col.(r) dr. Dan Prisăcaru, Col.(r) Emil-Tiofil Bălțeanu, Col.(r) dr. Cezar Cobuz, Col.(r) Constantin Chirilă ● **Seniori editori:** Col.(r) Alexandru Oțelea, Col.(r) Marian Stanciu, Col.(r) Radu Vasile - Călărași, R.Moldova, Col.(r) Alexandru Gorgan, Chișinău; Col.(r) Iurie Nighina - Bălți ● **Secretar general de redacție:** Col.(r) Dumitru Zaharia ● **Secretar tehnic de redacție:** Col.(r) Mihai Prisăcaru ● **Documentare:** Viorica Pancu ● **Fotoreporter:** Cdr.(r) Silviu Bădărău, Cdr.(r) Nicolae Mitică ● **Distribuție:** lt.(r) Vasile Antici, Slt.(r) Consilian Buiciuc ● **Editare:** 28 februarie 2024

Adresa redacției: Cercul Militar Iași, Bd. Carol I nr.7; Tel. 0742-078745, 0775-332.970, 0722-669369; 0332-434039; Fax: 0332-402806, 0232-212831; www.ancmrr.ro; E-mail: gica_pancu@yahoo.com și radoslavescu@gmail.com

REZERVISTUL, Anul XIV, Nr. 1 (177-180)
Ianuarie - Martie 2024 - 8 pagini